

SELF PORTRAIT AS. Kurt Cobain, as Andy Warhol, as Myra Hindley, as Marilyn Monroe av Douglas Gordon.

DAS UNGEORDNETE LEBEN VON MAXIM VALLENTIN. Installation av Christian Boltanski.

Visuell mångfald i konststaden Berlin

Sommar i Berlin innebär ingalunda stiltje på konstfronten. Deutsche Guggenheim visar en stor Douglas Gordon-utställning, och i några nya gallerier på Brunnenstrasse kan man se prov på den unga tyska konsten, skriver Cristina Karlstam.

KONST

KONSTGALLERIER

Oranienstrasse, Neue Berliner Kunstverein, Akademie der Künste, Deutsche Guggenheim, Berlin.

Medan de stora konstarenorna i Berlin fortsätter att presentera namnkunniga publikmagneter (förra året MoMA:s gästspel i Neue Nationalgalerie, i år Goya i Alte) etableras ständigt nya gallerier där den unga konsten visas. Till väl inarbetade adresser som Zimmerstrasse (där Galerie Nordenhake just visat svenske Sirous Namazi:s första utställning i Berlin) och Auguststrasse kan konstintresserade Berlinbesökare nu lägga Brunnenstrasse i Berlins Mitte. Inte mindre än sex gallerier ligger där nästan vägg i vägg.

EN AV PIONJÄRERNA på den nya adressen är följande kuratorn Jan Winkelmann, som i sina ljusa, spatioösa lokaler visade väggmålari av den schweiziske konstnären Atëphane Daffion. Winkelmanns galleri har ägarens eget namn, medan Sebastian Klemm valt att kalla sitt galleri Amerika. Namnet ska nog inte tolkas som en sympatyttring för USA, åtminstone inte politiskt. Inte heller är det amerikanska konstnärer som visas i den lilla grupputställning som pågick vid mitt besök för ett par veckor sedan. Amerika står för obegränsade möjligheter, förklarar galleristen – en nog så god målsättning för ett ungt galleri med ambitioner att bereda plats för den nyskapande konsten. Ulrich Geberts och Falk Haberborns fotokonst liksom Fabian Reimanns installation hör till det jag kommer att lägga på minnet från Galerie Amerika.

PÅ GÅRDEN BAKOM Amerika hittar man med viss möda Galerie Christian Ehrentauf, som i sitt lilla utrymme berett plats åt ett mångbottnat måleri av Ruprecht von

Kaufmann som väcker mersmak. Och bara några få meter därifrån är Birgit Ostermeiers Galerie Diskus beläget. Galleriet har grundats av en grupp unga konstnärer från Dresden, och det är också en av dessa, Stefanie Bühler, som vid mitt besök visar några skulpturer. Bühler är en berättare som med humor och intelligens förmedlar flerdimensionella budskap via sina gestalter: det äldre paret som somnat i soffan medan jorden snurrar vidare eller de båda skogsvandrarna som får bilda ett minnesmärke, kanske över en förlorat skulsfullhet.

VID ÅRETS BIENNIAL i Venedig representeras Rumänien av konstnären Daniel Knorr, som lämnat den rumänska paviljongen tom i ett helhetstänkande som inbegriper både en nästan 1 000-sidig bok och medias rapportering. Hos Neue Berliner Kunstverein vid Chausseestrasse är Knorr nu en av tre konstnärer som valts av kuratorn Marius Babias i galleriets serie Ortsbegehung. En svart anspråkslös, svartvita fotografier från trista, torftiga Bukarestmiljöer löper längs väggarna i Knorrs del av utställningen. Men det verk som drar åt sig mest uppmärksamhet är en vandrare robotcyklindern, genom vilken Knorr ger tredimensionell, fysisk gestalt åt Bruce Naumans video Walking in an exaggerated manner omkring den perimeter of a square från 1968. Knorrs blinkande cyklindern genomför just denna vandring på plats i rummet inför besökaren.

Knorrs medutställare är finska Laura Horelli och Katya Sander. Samtliga är bosatta och verksamma i Berlin.

NYTTILBYGGDA AKADEMIE der Künste, vägg i vägg med legendariska hotell Adlon vid Pariser Platz på Unter den Linden, kan säkert bli en av Berlins nya sevärdheter i kraft av sin genomskinliga, glasade arkitektur. Från ingången vid Pariser Platz kan man passera rakt genom byggnaden och komma ut på andra sidan, varifrån man har nära till det nya världiga minnes-

märket över Berlins mördade judar.

INNE I KONSTAKADEMIN visas just nu en utställning där åtta konstnärer inbjudits att med sina verk relatera till akademins samlingar och arkiv. Konstnärsparet Ilya och Emilia Kabakov har valt att i ett labyrinthiskt system av glasvittriner och med dov belysning exponera några tyska arkitekters utopiska arkitekturidéer, medan Miguel Rothchild valt ett humoristiskt-ironiskt förhållningssätt till tradition och historia när han byggt ett tempel av tomma matförpackningar. Christina Kubisch som ofta arbetar med ljudinstallationer har gjort så även här när hon plockat inslag ur akademins musikarkiv till sin installation bestående av 24 högtalare, från vilka mer eller mindre artikulerade ljudinslag bestående av upptakten till Europahymnen An die Freude fyller rummet. Ljud från den mänskliga rösten är också Jochen Gerz bidrag, när han i ett rum vars golv täckts av färgglada tygstycken låter besökaren lyssna till högläsning av texter ur akademins samlingar. Under hela utställningsperioden kommer någon dagligen att läsa högt Gerz installation. Texterna handlar om livet i det som var Östtyskland.

UTÖVER VISUALISERADE akustiska signaler signerade Carsten Nicolai, Brechtteit i strimlad form av Eva-Maria Schön och en bergshydd som kunde vara byggd av Peter Johansson men vars upphovsman är Hans Winkler innehåller utställningen också ett helt rum ägnat dokument i form av artiklar, brev, diplom och andra texter liksom fotografier ur en enda människas liv. Det är teaterregissören Maxim Vallentin vars liv och karriär i den östtyska nomenklaturen dokumenterats av konstnären Christian Boltanski. Tveklöst är det Boltanskis och Gerz bidrag till akademiutställningen som lämnar djupast spår.

MEN SPANSKT MÅLERI, unga avantgardister eller aldrig så genomför-

da tematiska utställningar må vara hur intressant som helst: den stora, mest komplexa och på många sätt minnesvärda konstupplevelsen i Berlin denna sommar svarar den brittiske konstnären Douglas Gordon för. Det är Deutsche Guggenheim som lyckats få Gordon att göra en för museet specifik utställning som i fråga om omfång såväl till antalet verk som till tematik och djupdimension överträffar det mesta jag sett av denne konstnär. Under temat The vanity of allegory och med skulpturer, fotografier, målningar, texter och framför allt spelfilmer av en rad andra konstnärer, har Gordon skapat en helhetslösning där verk som Jeff Koons Louis XIV-skulptur i rostfritt stål, Andy Warhols maskerade självporträtt eller 1400-talsmålaren Pietro Peruginos målning St Sebastian får göra tjänst som ready-mades. Allt i kombination med Gordons egna verk. Det hela formar sig till en spegelsal där förgängligheten besvärjs med tecknad Peter Pan-film, Robert Mapplethorpes fotografier av människokranier eller Bernhard Gottrfryds fotografi av legendariske Joseph Beuys i karaktäristisk filthatt.

Slutpunkten i Gordons intrikata väv av identiteter och kamoufleringar i syfte att besvärja döden och avslösa spår i historien sker med en röd monokrom med bifogad text: Q: Why choose red? A: Well, why not?

I DENNA SPEGELSAL – för övrigt fysiskt och visuellt gestaltad genom en väldig spegelvägg innanför vilken ett rikt filmprogram visas och där ingången är försedd med neonskylten Exit, skriven baklänges, – relativiserar och problematiserar Gordons sitta tema på ett nästan ogenomträngligt komplext vis. Och besökaren tvingas till konfrontation med sin egen bild, såväl i utställningen som via den katalog i boxform och försedd med en speglade list som utgör hela utställningens essens. Well, why not?

Cristina Karlstam
cristina.karlstam@unt.se

WALDDENKMAL. Skulptur av Stephanie Bühler.